

CASIMIR DELAVIGNE

Warszawianka 1831

CASIMIR DELAVIGNE

Warszawianka 1831

TLUM. KAROL SIENKIEWICZ

Oto dziś dzień krwi i chwały,
Oby dniem wskrzeszenia był!
W gwiazdę Polski¹ orzeł biały
Patrząc lot swój w niebo wzbił.
A nadzieją podniecany,
Woła do nas z górnych stron:
Powstań Polsko, skrusz kajdany,
Dziś twój tryumf albo zgon.

Hej, kto Polak na bagnety!
Żyj swobodo, Polsko żyj.
Takim hasłem cnej podniety,
Trąba nasza wrogom grzmij!

«Na koń! — woła Kozak mściwy —
Karać bunty polskich rot,
Bez Bałkanów są ich niwy,
Wszystko jeden zgniecie lot!»
Stój! Za Bałkan pierś ta stanie,
Car wasz marzy płonny łup,
Z wrogów naszych nie zostanie
Na tej ziemi, chyba trup.

Hej, kto Polak... itd.

Droga Polsko! dzieci twoje
Dziś szczęśliwych doszły chwil,
Od tych sławnych, gdy ich boje
Wieńczył Kremlin, Tybr i Nil²
Lat dwadzieścia nasze męże
Los po obcych grodach siał
Dziś, o Matko, kto poleże³
Na twym łonie będzie spał.

Hej, kto Polak itd.

Wstań Kościuszko! ugodź serca
Co litością manić śmia
Znalże litość ów morderca,

Polska, Polak, Powstanie,
Walka, Odrodzenie,
Wolność

Góry, Wróg, Walka, Car,
Polska, Rosja

Emigrant, Walka

¹W gwiazdę Polski — w innej wersji tekstu: „W tęczę Franków”; jest to nawiązanie do rewolucji francuskiej. [przypis edytorski]

²gdy ich boje wieńczył Kremlin, Tybr i Nil — nawiązanie do walk legionów polskich w armii napoleońskiej. [przypis edytorski]

³poleże — dziś: polegnie. [przypis edytorski]

Który Pragę zalał krwią⁴.
Niechaj krew tę krwią dziś spłaci,
Niech nią zrosi grunt, zły gość.
Laur męczeński naszej braci
Bujniej będzie po niej rość

Hej, kto Polak itd.

Tocz, Polaku, bój zacięty,
Ulec musi dumny car,
Pokaż jemu pierścień święty,
Nieulekłych Polek dar.
Niech to godło ślubów drogich
Wrogom naszym wróży grób,
Niech krwią złane w bojach srogich
Nasz z wolnością świadczy ślub.

Hej, kto Polak itd.

O, Francuzi! czyż bez ceny
Rany nasze dla was są:
Spod Marengo, Wagram, Jeny,
Drezna, Lipska, Waterloo⁵?
Świat was zdradził, my dotrwali,
Śmierć czy tryumf — my czy wy,
Bracia! my wam krew dawali.
Dziś wy dla nas nic — prócz łzy.

Hej, kto Polak itd.

Wy przynajmniej, coście legli
W obcych krajach za kraj swój
Bracia nasi z grobów zbiegli
Błogosławcie bratni bój.
Lub zwyciężym — lub gotowi
Z trupów naszych tamę wznieść
By krok spóźnić olbrzymowi
Co chce światu pęta nieść

Hej, kto Polak itd.

Grzmijcie bębny, ryczcie działa.
Dalej! dzieci w gęsty szyk,
Wiedzie hufce wolność, chwała.
Tryumf błyska w ostrzu pik.
Leć, nasz Orle, w górnym pędzie,
Sławie, Polsce, światu służ!
Kto przeżyje, wolnym będzie;
Kto umiera, wolnym już!

Hej, kto Polak itd.

---

⁴*Pragę zalał krwią* — chodzi o dowódcę wojsk ros., Aleksandra Suworowa, który po zwycięskim ostatnim starciu z siłami insurekcji kościuszkowskiej podczas szturmie na Warszawę od strony jej dzielnicy wschodniej, Pragi, 4 listopada 1794 roku dopuścił do rzezi ludności cywilnej miasta; żołnierze ros. wymordowali wówczas ok. 20 tys. ludzi; podkomendni Suworowa w dowód uznania zostali udekorowani przez carycę Katarzynę II specjalnie ustanowionym Krzyżem za Zdobycie Pragi. [przypis edytorski]

⁵*Spod Marengo, Wagram, Jeny, Drezna, Lipska, Waterloo* — nawiązanie do bitew stoczonych przez Napoleona I, w których brały udział oddziały wojsk polskich. [przypis edytorski]

Ten utwór nie jest objęty majątkowym prawem autorskim i znajduje się w domenie publicznej, co oznacza że możesz go swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać. Jeśli utwór opatrzony jest dodatkowymi materiałami (przypisy, motywy literackie etc.), które podlegają prawu autorskiemu, to te dodatkowe materiały udostępnione są na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa – Na Tych Samych Warunkach 3.0 PL.

Źródło: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/warszawianka-1831>

Tekst opracowany na podstawie: *Wiązanka pieśni Polskich*, Kraków 1905

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Śląską z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BŚ.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Aleksandra Sekuła, Marta Niedziałkowska.

Okładka na podstawie: Muffet@Flickr, CC BY 2.0

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Nowoczesna Polska – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przełącz 1% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Nowoczesna Polska, KRS 0000070056.

Pomóż uwolnić konkretną książkę, wspierając zbiórkę na stronie wolnelektury.pl.

Przełącz darowiznę na konto: **szczegóły na stronie Fundacji.**